

2.4. Ιδιότητες του χρώματος

Το χρώμα διέπεται από τρία γνωρίσματα τα οποία είναι βασικά για να αναγνωρίσει κανείς το χρώμα και αυτά είναι τα εξής:

1. Απόχρωση
2. Τόνος
3. Ένταση

Απόχρωση

Απόχρωση είναι ο χρωματικός χαρακτήρας του κάθε χρώματος σε σχέση με τα υπόλοιπα χρώματα. Υπάρχουν περισσότερες από 100 αποχρώσεις χρωμάτων. Το κόκκινο, για παράδειγμα δεν είναι κόκκινο, υπάρχει κόκκινο με απόχρωση πορτοκαλί, κόκκινο με απόχρωση μωβ, κλπ. Η απόχρωση, δηλαδή, αναφέρεται στην ιδιότητα του χρώματος που δηλώνει κανείς με το όνομά του. Για να αλλάξει κανείς την απόχρωση ενός χρώματος πρέπει να το αναμίξει με ένα άλλο χρώμα. Αν, δηλαδή, λίγο πράσινο χρώμα αναμιχθεί με το μπλε η αλλαγή που θα προκύψει είναι αλλαγή στην απόχρωση. Οι αποχρώσεις ορίζονται από τη θέση τους πάνω στην περιφέρεια του χρωματικού κύκλου. Στην περίπτωση αυτή το χρώμα δεν έχει την προσθήκη μαύρου, άσπρου ή γκρι χρώματος.

Για να αναγνωρίσει κανείς το παραπάνω χρώμα και να δώσει απάντηση στην ερώτηση «ποια είναι η απόχρωσή του» πρέπει να ανατρέξει στον χρωματικό κύκλο, αφήνοντας στην άκρη το πόσο φωτεινό ή σκούρο είναι και αν είναι καθαρό ή μουντό και να ανακαλύψει πως είναι το τριαδικό χρώμα κόκκινο – μωβ.

Στην παρακάτω φωτογραφία το χρώμα κίτρινο φαίνεται φωτεινότερο ή σκοτεινότερο ανάλογα με την απόχρωση που το περιβάλλει. Και στις τρεις περιπτώσεις το κίτρινο χρώμα παραμένει το ίδιο, παρ' όλα αυτά οι διαφορετικές εντάσεις δείχνουν να το τροποποιούν. Συνεπώς, μία απόχρωση επηρεάζεται σημαντικά από το χρώμα που το περιβάλλει.

Τόνος

Ο όρος τόνος ή αλλιώς φωτεινότητα αναφέρεται στη σχέση που έχει ένα χρώμα με το λευκό και το μαύρο, που υποδηλώνει κανείς όταν λέει ανοιχτό μπλε ή σκούρο μπλε, εννοώντας ένα μπλε που είναι ψηλότερο ή χαμηλότερο σε χρωματική αξία από το κανονικό μπλε του φάσματος. Για να αλλάξει κανείς την αξία ενός χρώματος πρέπει να το αναμίξει με ένα χρώμα πιο ανοιχτό ή πιο σκούρο από αυτό. Αν, δηλαδή, στο χρώμα μπλε προστεθεί λευκό ή μαύρο χρώμα, τότε το αποτέλεσμα είναι να αλλαχθεί η αξία του, αλλά όχι η απόχρωσή του.

Στην κατηγορία αυτή το ερώτημα είναι το εξής «Πόσο φωτεινό ή πόσο σκοτεινό είναι το χρώμα κόκκινο – μωβ σε μια κλίμακα επτά τμημάτων από το άσπρο έως το μαύρο;» με την απάντηση να είναι πως ανήκει στην κλίμακα δύο.

Κάθε ένα από αυτά τα χρώματα μπορεί να γίνει πιο φωτεινό ή πιο σκούρο προσθέτοντας λευκό ή μαύρο με κάθε ένα από αυτά να αντιδρά διαφορετικά σε αυτές τις προσμίξεις ανάλογα με το

επίπεδο απόχρωσης στο οποίο βρίσκεται. Για παράδειγμα, το κίτρινο για να γίνει πιο φωτεινό χρειάζεται μόνο μια μικρή ποσότητα λευκού, σε αντίθεση με το μπλε που χρειάζεται μεγαλύτερη ποσότητα λευκού. Αντίστοιχα, για να σκουρύνει το κίτρινο χρειάζεται μεγάλη ποσότητα μαύρου, ενώ το μπλε επειδή βρίσκεται στη θέση 5 του χρωματικού κύκλου απόχρωσης χρειάζεται λίγο μαύρο.

Ένταση

Η ένταση ή αλλιώς ο κορεσμός αναφέρεται στη χρωματική δύναμη μιας απόχρωσης, όταν συγκρίνεται με ένα άχρωμο γκρίζο, δηλαδή πόσο καθαρό ή μουντό είναι ένα χρώμα. Για να αλλάξει κανείς την ένταση ενός χρώματος το αναμιγνύει με ένα χρώμα που είναι πιο γκρίζο από το ίδιο, αλλά με την ίδια χρωματική αξία, δηλαδή ούτε πιο σκούρο αλλά ούτε και πιο ανοιχτό από το δοσμένο χρώμα. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να αλλάξει η ένταση του χρώματος, χωρίς να αλλάξει η αξία του ή η απόχρωσή του.

Ανακεφαλαίωση

Ο χρωματικός κύκλος απαρτίζεται από 12 χρώματα, από τα βασικά που είναι το κίτρινο, το κόκκινο και το μπλε, από τα δευτερεύοντα που είναι το πορτοκαλί, το μωβ και το πράσινο που παράγονται από τις μίξεις των βασικών ανά ζεύγη και από τα χρώματα τρίτου βαθμού. Το κάθε χρώμα έχει και το συμπληρωματικό του το οποίο βρίσκεται απέναντί του στον χρωματικό κύκλο. Τα δώδεκα χρώματα του χρωματικού κύκλου χωρίζονται σε θερμά και ψυχρά. Θερμά είναι αυτά που τείνουν προς το κόκκινο, ενώ ψυχρά αυτά που τείνουν προς το μπλε. Ένα ουδέτερο χρώμα μπορεί να είναι είτε ψυχρό είτε θερμό και παράγεται είτε από τη μίξη των συμπληρωματικών χρωμάτων, είτε τη μίξη των βασικών και την προσθήκη λευκού ή μαύρου.

Το χρώμα διέπεται από τρία γνωρίσματα την απόχρωση, τον τόνο και την ένταση. Η απόχρωση αναφέρεται στην ιδιότητα του χρώματος που δηλώνει κανείς με το όνομά του, ο τόνος ή αλλιώς

φωτεινότητα αναφέρεται στη σχέση που έχει ένα χρώμα με το λευκό και το μαύρο και Η ένταση ή αλλιώς ο κορεσμός αναφέρεται στη χρωματική δύναμη μιας απόχρωσης, όταν συγκρίνεται με ένα άχρωμο γκριζο, δηλαδή πόσο καθαρό ή μουντό είναι ένα χρώμα.

Άσκηση:

Απαντήστε σύντομα

- 1) Τι είναι η Απόχρωση;
- 2) τι είναι ο τόνος;